

Î N C H E I E R E

17 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

președintele completului, judecător
judecătorii:

Valeriu Doagă,
Ion Vîlcov, Vera Macinskaia,
Ion Corolevschi, Iurie Șumcov,

examinînd cererea de revizuire depusă de Ghimp Dumitru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ghimp Dumitru către Atamaniuc Arcadii, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și restituirea bunului,

împotriva deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013, prin care recursul declarat de Atamaniuc Arcadii a fost admis, casată decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 24 septembrie 2010, Ghimp Dumitru a depus cerere de chemare în judecată către Atamaniuc Arcadii cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare al automobilului Mitsubishi Pajero, înregistrat după Atamaniuc Arcadii, cu restituirea acestui bun.

În motivarea acțiunii, Ghimp Dumitru a indicat că la 15 mai 2009 a încheiat cu Atamaniuc, în comun acord contractul de vânzare-cumpărare a automobilului indicat la prețul de 30000 lei. Au fost efectuate actele de procedură la ÎS „Registru Direcția Înregistrare a Transportului”, ce a avut ca consecință transferarea proprietății de la reclamant către pîrît, însă ultimul nu și-a onorat obligațiile de plată.

Potrivit facturii din mai 2009, valoarea turismului supus înstrăinării constituie 5000 lei. Consideră că prețul de 5000 lei, indicat la rugămintea pîrîtilui în factură, nu este real, iar cauza este ilicită, constatînd în fraudarea intereselor reclamantului, prin lipsa intenției pîrîtilui de a transmite e a transmite valoarea bănească a bunului.

Totodată, consideră că scopul imediat al actului juridic, motivul determinat la încheierea actului juridic ca element subiectiv este imoral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chişinău din 21 martie 2011, menţinută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 07 iunie 2012, acţiunea înaintată de Ghimp Dumitru a fost admisă în sensul şi temeiurile declarate.

Prin decizia Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit din 23 ianuarie 2013, recursul declarat de Atamaniuc Arcadii a fost admis, casată decizia instanţei de apel şi hotărîrea primei instanţe, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acţiunii lui Ghimp Dumitru.

La 19 februarie 2013, Ghimp Dumitru a depus cerere de revizuire, solicitînd admiterea acesteia, revizuirea deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 23 ianuarie 2013, casarea acesteia, cu respingerea recursului declarat de Atamaniuc Arcadii.

Drept temei de revizuire, revizuentul a invocat art. 449 lit. b) CPC, care prevede că revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanţe sau fapte esenţiale ale pricinii care nu au fost şi nu au putut fi cunoscute petiţionarului anterior.

În susţinerea temeiului invocat, revizuentul a indicat că după emiterea deciziei, revizuirea căreia o cere, a aflat despre faptul că preţul automobilului de 5000 lei a fost stabilit de comisionarul SRL „Constautov”. Preţul indicat nu corespunde realităţii, deoarece preţul de piaţă al automobilului este mult mai mare.

Menţionează că aceste circumstanţe nu au fost cunoscute anterior şi respectiv, nu a dat acordul şi nici nu putea să deie acest acord, or, el contravine interesului lui în actul juridic încheiat.

Revizuentul a ajuns la concluzia că această circumstanţă face viciat actul juridic litigios, fiind unul acoperit de dol.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia că cererea depusă urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanţa poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate şi sunt probate circumstanţe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esenţiale pentru relaţiile în litigiu şi de natură să influenţeze soluţia adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conţinute în art. 449 CPC şi ele sunt indicate exhaustiv.

Din textul cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 23 ianuarie 2013 şi temei de revizuire invocă art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, în vigoare pînă la 30 noiembrie 2012 - au devenit cunoscute unele circumstanţe sau fapte esenţiale ale pricinii care nu au fost şi nu au putut fi cunoscute petiţionarului anterior.

Potrivit Legii nr. 155 din 05.07.2012 pentru modificarea şi completarea Codului de procedură civilă, publicată în MO nr. 185/622 din 31.08.2012, la art.

449 la litera b), cuvintele “petiționarului anterior” se substituie cu textul “revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii”.

Conform art. II. – (1) al aceleiași legi, prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării.

Prin urmare, conținutul art. 449 în redacția modificată este în vigoare de la 30 noiembrie 2012.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuientul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestei teme de revizuire.

Întru argumentarea concluziei enunțate Colegiul invocă următoarele.

Prin actele cauzei s-a constatat cu certitudine că, înstrăinarea autoturismului în litigiu a avut loc prin intermediul comisionarului, SRL „Constautov”.

Prețul de vânzare al automobilului a fost stabilit însuși de către revizuent în conformitate cu Regulile de vânzare comisionară, care a acționat ca comitent și de comisionarul, SRL „Constautov”, fapt confirmat prin factura fiscală din 15 mai 2009, semnată și de revizuentul Ghimp Dumitru. Astfel, instanța de recurs a constatat cu certitudine că comisionarul a stabilit prețul împreună cu comitentul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că circumstanțele aduse în probarea temeiului de drept invocat de revizuent nu constituie teme de revizuire, or, acestea i-au fost cunoscute revizuentului anterior emiterii deciziei instanței de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază cererea de revizuire depusă de Ghimp Dumitru ca fiind un recurs deghizat împotriva deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013, or, revizuentul de fapt încearcă să revizuiască aprecierile juridice și concluziile ce țin de interpretarea normelor de drept date de către Curtea Supremă de Justiție.

Mai mult, afirmația indicată în cererea de revizuire nu are nici suport juridic, or, conform art. 1062 alin. (1) din Codul civil, comisionarul trebuie să respecte indicațiile primite de la comitent și să execute obligațiile pe care și le-a asumat în condiții cât mai favorabile pentru acesta. După cum s-a constatat, anume această normă de drept a fost executată de comisionar, în speță.

Prin urmare, înscrisurile prezentate de revizuent nu pot influența soluția adoptată, or, circumstanțele prezentate ca teme de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Astfel, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, contrar afirmației din cererea de revizuire.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept teme de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

În conformitate cu prevederile art. 452-453 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ghimp Dumitru, împotriva deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 ianuarie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ghimp Dumitru către Atamaniuc Arcadii, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare și restituirea bunului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Vîlcov

Vera Macinskaia

Ion Corolevschi

Iurie Șumcov